

EXPUNERE DE MOTIVE

la Legea privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 38/2004 pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică

Ordonanța Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările ulterioare, reprezintă un act normativ de referință pentru domeniul vizat:

- se confirmă recunoașterea rolului și importanței strategice a domeniului cercetare-dezvoltare și inovare pentru dezvoltarea durabilă și competitivă a țării;

- se asigură reglementarea unitară și coerentă a unor elemente decisive specifice domeniului, care permit ca acesta să-și poată îndeplini rolul strategic de promotor al dezvoltării economice și sociale.

Ordonanța susmenționată definește un nou cadru legislativ specific domeniului cercetării-dezvoltării, prin care:

- a) sunt luate în considerare, extinse și îmbunătățite, prevederile principalelor acte normative anterioare din domeniu:

- b) se urmărește asigurarea condițiilor de reglementare necesare pentru:

- corelarea mai bună a obiectivelor și priorităților pentru activitățile de cercetare-dezvoltare și inovare cu prioritățile strategice ale dezvoltării economice și sociale;

- asigurarea coerenței sistemului de planificare, programare și finanțare a activităților de cercetare-dezvoltare și inovare:

- creșterea calității, performanțelor și a competitivității în activitățile de cercetare-dezvoltare și inovare:

- creșterea impactului și a eficienței sistemului și activităților de cercetare-dezvoltare și inovare în dezvoltarea economică și socială.

Aplicarea unora dintre modificările și completările aduse Ordonanței Guvernului nr. 57/2002 prin Legea de aprobare nr. 324/2003 va produce grave blocaje funcționale în derularea activităților de cercetare-dezvoltare, datorită necorelărilor existente între unele prevederi din lege cu situația actuală a sistemului național de cercetare-dezvoltare.

În acest context, finanțarea din surse bugetare a activităților de cercetare-dezvoltare, în anul 2004, riscă să înregistreze întâzieri de nerecuperat, deoarece:

- nu se ține seama de structura și activitățile specifice institutelor naționale de cercetare-dezvoltare (art. 18 alin. (4)):

- se atribuie responsabilitatea evaluării, atestării și acreditării unităților de cercetare-dezvoltare din cadrul sistemului național de cercetare-dezvoltare, unui organism care reprezintă o singură componentă a acestuia, respectiv Consiliul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior, care este înființat în baza Legii învățământului nr. 84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare, lege organică (art. 33-art. 36):

- se distorsionează modul normal de derulare a activităților de cercetare prin introducerea unei prevederi de „elaborare anuală” a programelor din cadrul Planului Național de Cercetare – Dezvoltare (art. 43). Această prevedere poate produce chiar blocarea activităților desfășurate în cadrul acestor programe;

- se modifică scopul „programelor nucleu”, respectiv acela de a fi programe proprii institutelor naționale de cercetare-dezvoltare (pct. 16 din anexă).

Prin înlocuirea alin. (4) al art. 18 din Ordonanța Guvernului nr. 57/2002, cu modificările și completările ulterioare, cu un nou alineat introdus prin Legea nr. 324/2003, cu trimitere la art. 33 din ordonanță, se blochează, cel puțin pentru anul 2004, accesul participării institutelor naționale de cercetare-dezvoltare la competițiile din cadrul Planului Național de Cercetare – Dezvoltare și Inovare și al Programului nucleu de cercetare-dezvoltare.

Această situație se datorează faptului că evaluarea, atestarea și acreditarea institutelor, care reprezintă o condiție de eligibilitate

prin participarea la programele de cercetare-dezvoltare, trebuie să se facă de către Consiliul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior, organism înființat printr-o lege organică, respectiv Legea nr. 84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a cărei structură se dorește, în acest context, a se modifica printr-o lege ordinară, respectiv Legea nr. 324/2003, operațiune care este fără efect legal.

În aceste condiții, pentru a evita pericolul blocării în timp a sistemului național de cercetare-dezvoltare și pentru demararea operativă a activităților în anul 2004, prezenta ordonanță prevede ca activitățile de evaluare, atestare și acreditare să fie preluate și de Colegiul consultativ pentru Cercetare-Dezvoltare și Inovare, în care sens sunt modificate art. 18 alin. (4) și art. 33-36 din Ordonanța Guvernului nr. 57/2002, cu modificările ulterioare.

„Elaborarea anuală” a programelor de cercetare-dezvoltare din Planul Național de Cercetare – Dezvoltare și Inovare, prevăzută la art. 43 din ordonanță, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 342/2003, este în contradicție cu prevederile art. 45 din ordonanță, astfel cum a fost modificat prin aceeași lege, din care rezultă că Planul Național este un plan elaborat și finanțat multianual. Prin urmare, s-a impus modificarea art. 43.

„Programul nucleu” de cercetare-dezvoltare a fost propus prin Ordonanța Guvernului nr. 57/2002, cu modificările și completările ulterioare, ca un program nou care să se adreseze unităților de cercetare-dezvoltare extrabugetare.

Conform prevederilor Legii nr. 324/2003 se extinde posibilitatea atribuirii Programelor nucleu la toate institutele publice care fac parte din sistemul de cercetare-dezvoltare de interes național, inclusiv a celor finanțate instituțional de la bugetul de stat.

Societatea de investiții propusă a se înființa în baza art. 88 din Ordonanța Guvernului nr. 57/2002, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 342/2003, a fost gândită ca o societate tip fond de risc. Din păcate, legislația existentă la această dată pe plan intern nu permite organizarea unei asemenea societăți, motiv pentru care s-a impus abrogarea art. 88.

Elaborarea ordonanței aprobate a fost analizată împreună cu Patronatul Român din Cercetare-Proiectare și cu Federația Sindicatelor Lucrătorilor din Cercetare-Proiectare din România, în ședința de Dialog Social din data de 22 decembrie 2003, fiind aprobată în unanimitate.

Prin prezenta lege s-a statuat faptul că, la solicitarea Ministerului Educației și Cercetării, instituțiile bugetare creditoare vor acorda unităților de cercetare-dezvoltare organizate ca institute naționale de cercetare-dezvoltare, instituții publice de cercetare-dezvoltare finanțate din venituri proprii, precum și ca societăți comerciale cu capital majoritar de stat și cu obiect principal de activitate cercetarea-dezvoltarea-proiectarea, definit conform codurilor CAEN 73 și 74, următoarele înlesniri la plata obligațiilor fiscale restante:

a) scutirea la plată a obligațiilor fiscale restante la data de 31 decembrie 2003 și nestinse la data intrării în vigoare a prezentei legi, reprezentând impozite, taxe, contribuții și alte sume datorate bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat, bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate și bugetului asigurărilor pentru șomaj;

b) scutirea la plată a obligațiilor fiscale restante la data de 31 decembrie 2003 și nestinse la data intrării în vigoare a prezentei legi, către bugetele locale, reprezentând impozite, taxe, contribuții și alte venituri;

c) scutirea la plată a majorărilor de întârziere și a penalităților de orice fel, datorate și neachitate la data intrării în vigoare a prezentei legi, aferente obligațiilor fiscale restante prevăzute la lit. a) și b), cuprinse în certificatele de obligații fiscale eliberate de creditorii bugetari.

Sumele care, potrivit alin.(1), fac obiectul înlesnirilor sunt cele stabilite în certificatele de obligații fiscale eliberate conform legii, pe baza actelor de control, de către organele teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice și ale autorităților administrației publice locale, după caz, care au responsabilități fiscale. Aceste prevederi se aplică și obligațiilor fiscale eşalonate la plată, potrivit legii, pentru fiecare unitate de cercetare-dezvoltare.

Unitățile de cercetare-dezvoltare beneficiare și plafonul pentru care se aprobă scutirile la plată se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.

Prin derogare de la prevederile Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, cu modificările și completările ulterioare, Ministerul Educației și Cercetării este mandatat să notifice Consiliului Concurenței schema de ajutor de stat reglementată de prezenta lege.

Față de cele prezentate mai sus, Parlamentul României a adoptat Legea privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 38/2004 pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică.